

УДК 37.01.09

Децюк Тетяна Миколаївна

Коленіченко Тетяна Іванівна

Чернігівський національний технологічний університет

ТРЕНІНГ ЯК СУЧАСНИЙ ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Анотація: в статті проаналізовано погляди науковців на визначення поняття «тренінг»; проведений аналіз вітчизняних та зарубіжних науковців став підґрунтям до авторського визначення поняття тренінгу; автори визначають тренінг як інноваційний метод навчання студентів в умовах ЗВО і визначають необхідними зміни у процесі викладання. Авторами наводяться власний досвід впровадження в освітній процес Чернігівського національного технологічного університету тренінгових форм роботи, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців соціальної сфери на ринку праці.

Ключові слова: тренінг, професійна підготовка, соціальний працівник, форма навчання, професійна компетентність.

Annotation: the article analyses the views of scholars on the definition of the term "training"; the analysis of domestic and foreign scholars has become the basis for the author's definition of the concept of training; the authors define the training as an innovative method of teaching students in higher educational institutions and state the necessity of changes in the teaching process. The authors present their own experience in implementing training forms of work in the educational process of the Chernihiv National University of Technology, which contributes to the enhancement of the competitiveness of future specialists in the social sphere in the labour market.

Key words: training, vocational training, social worker, form of studying, professional competence.

Аннотация: в статье проанализировано научные подходы по определению понятия «тренинг»; проведённый анализ отечественных и зарубежных ученых стал основой для разработки авторского определения понятия «тренинг»; авторы определяют тренинг как инновационный метод обучения студентов в условиях ВУЗ и определяют необходимые изменения в процессе преподавания. Авторы приводят собственный опыт внедрения в образовательный процесс Черниговского национального технологического университета тренинговых форм работы, которые способствуют повышению конкурентоспособности будущих специалистов социальной сферы на рынке труда.

Ключевые слова: тренинг, профессиональная подготовка, социальный работник, форма обучения, профессиональная компетентность.

Вища освіта України, орієнтуючись на європейські стандарти і принципи Болонського процесу, потребує впровадження інноваційних технологій та методів навчання. На разі є актуальною модернізація вищої освіти, яка вимагає переосмислення й реформування концептуальної бази підготовки майбутніх соціальних працівників і впровадження інноваційних технологій навчання в ЗВО. Проаналізувавши вітчизняні та зарубіжні практики підготовки соціальних працівників в умовах вищої школи, ми можемо стверджувати, що тренінг є одним із найпопулярніших методів навчання. Використання тренінгу в роботі сприяє максимальному використанню потенціалу, знання і досвіду кожного учасника в практичній площині і за допомогою спеціальних прийомів створенню феномена «групового навчання» та «групової динаміки».

Вчений Кенет Фе у своїй науковій праці стверджує, що «соціально-психологічний тренінг – засіб психологічної дії, спрямований на розвиток знань, соціальних установок, умінь і досвіду у сфері міжособистісного спілкування» [4]. Науковець І. Бех, зазначає, що тренінг є «складовою підготовки спеціалістів різного профілю – керівників, педагогів, лікарів, новим напрямом, що передбачає загальний вплив на особистість, створює оптимальні умови для регуляції цілісного організму, а також сприяє підвищенню емоційної стійкості випускників вищих навчальних закладів» [2]. Дослідники І. В. Вачков, С. Д. Дерябо дають дефініцію поняття «тренінг» і визначають його як особливий метод отримання знань, який відрізняється від своїх аналогів тим, що всі його учасники вчаться на власному досвіді справжнього моменту. Це спеціально створене сприятливе середовище, де кожен може з легкістю та задоволенням побачити й усвідомити свої плюси та мінуси, досягнення й поразки. На стадії заняття будь-який навик або якість моделюються на конкретних кроках і негайно аналізуються й перевіряються в навчальній ситуації, максимально наближеній до дійсності» [3].

Ми погоджуємося із поглядами науковця, що використання тренінгу у роботі сприяє емоційної стійкості студентів і, що це середовище де кожен з легкістю та задоволенням побачить й усвідомить свої плюси та мінуси, досягнення й поразки

Проаналізувавши погляди науковців на визначення поняття «тренінг», спробуємо дати авторське визначення даного поняття, отже, тренінг – це новітній-інтерактивний метод навчання, де всі учасники задіяні, з метою отримання нових знань за допомоги неординарних методів спрямованих на розвиток навичок самопізнання та саморегуляції, спілкування і міжособистісної взаємодії, комунікативних і професійних умінь майбутнього соціального робітника.

В процесі підготовки майбутніх соціальних працівників даний метод навчання все частіше та ширше почали використовувати, оскільки він дозволяє не тільки засвоїти необхідний теоретичний матеріал, а ще й сприяє формуванню необхідних професійно-важливих особистісних якостей, таких як: толерантність, гуманізм, емпатія, ввічливість, тактовність та інші. На відміну від традиційних методів навчання, завдяки тренінгу формуються навички та уміння, які є фундаментальними у професійній діяльності для майбутніх соціальних працівників, які спрямовані на: розвиток особистості; формування

ефективних комунікативних умінь; засвоєння навичок як ділового спілкування, так і неформального; формування впевненості в собі та зниження тривожності в спілкуванні; стійку мотивацію до саморозвитку; вміння знаходити вихід з певних ситуацій; аргументація та узгодження інтересів; руйнування рольових стереотипів; усвідомлення власних мотивів діяльності; формування навичок, щодо зацікавлення клієнта в спілкуванні.

Варто зазначити, що тренінг як метод навчання має переваги до них можемо віднести: активність групи; поєднання інформації та емоційного ставлення до неї; підвищення рівня мотивації; здатність групи до колективного мислення та прийняття рішень; практична перевірка та закріплення отриманих знань [5].

В Чернігівському національному технологічному університеті даний метод активно використовують при викладанні таких предметів як «Основи академічного письма», «Етика соціальної роботи», «Практикум соціальної роботи», «Соціально-психологічний тренінг» та інших. Для проведення занять у формі тренінгу в університеті є спеціальні аудиторії, які обладнані мобільними меблями і оснащені мультимедійними пристроями. Ключовим є те, що на тренінгу викладачі використовують принцип навчання «рівний-рівному», що сприяє зменшенню емоційної напруги у площині взаємодії «студент-викладач». Важливим фактором є те, що викладачі університету постійно приймають участь у різного роду тренінгах як в Україні так і за кордоном, тим самим підвищуючи рівень своєї професійної компетенції.

Отже, в сучасних умовах трансформаційного суспільства, коли змінюються форми, методи і зміст до навчання важливим є зміна підходу викладання в університетах. Викладачам ЗВО потрібно відходити від традиційних форм навчання і використовувати в своїй діяльності інноваційні методи, які відповідають вимогам сучасного суспільства і, найголовніше, сприяють формуванню копетенцій у студентів, які дозволять їм в майбутньому бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Література

1. Аріна Богдзевіч, Оксана Іванова, Айгуль Назіна, Максим Степанов 2009 рік 142 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. Кн. 2 : Особистісно-орієнтований підхід: когнітивно-практичні засади / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с
3. Вачков И. В. Окна в мир тренинга: методологические основы субъективного подхода к групповой работы / И. В. Вачков, С. Д. Дерябо. – СПб : Язык, 2004. – 78 с
4. Кенет Фе. Технология обучения менеджеров. Где и когда ее использовать / Кенет Фе. – М. : Хорошая кн., 2006. – 234
5. Киричок В. Тренінги та розвиток комунікацій / В. Киричок // Відкритий урок. – 2006. – № 1. – С. 51–61
6. Мельник, С.Н. Теоретические и методические основы социально-психологического тренинга: Учебное пособие. Владивосток, ТИДОТ ДВГУ, 2004.